

להדביר את מחלת הקימחוניית בעגבניות לתעשייה

הפוטנציאלי. שיעור הנזק הושפע מאורך תקופת הגידול ומעוצמת המחלה.

הממצאים שעלו מהניסוי שיפרו את ההבנה של יחסי הגומלין השוררים בין הפתוגן לפונדקאי במערכת צמחית זו ולאחר שיאוששו יאפשרו לשפר את דרך ההתמודדות עם מחלת הקימחוניית בעגבניות לתעשייה.

אם יאושר ממצא זה בניסויים נוספים נראה שניתן יהיה להגדיר "סף להפעלת ההדברה" המבוסס על הגיל הפיזיולוגי של הצמחים שיאפשר לחסוך ריסוסים מוקדמים מיותרים. עקרון זה מיושם בהצלחה במערכת פתוגן-פונדקאי אחרת: חלפת בתפוחי אדמה. גם צמחי תפוחי האדמה עמידים פיזיולוגית לחלפת בשלבי ההתפתחות הראשונים שלהם והם הופכים להיות רגישים (ואז מומלץ להתחיל וליישם את תכשירי ההדברה) בסמוך למועד התחלת היווצרות הפקעות.

מסקנה חשובה אחרת שעלתה מהניסוי היא שגם בשנים בהם תנאי הסביבה לא היו מתאימים להתפתחות המחלה עלול להיגרם נזק משמעותי ליבול, נזק שעוצמתו תלויה במשך המחלה. מכאן עולה שחשוב למנוע את התפתחות המחלה ולצמצם ככל האפשר את משכה. אבל, אם ניתן יהיה לכמת את התאמת תנאי מזג האוויר לפתוגן ניתן יהיה לשפר את ההדברה. זאת מפני שניתן יהיה לחסוך ריסוסים מיותרים (כשתנאי מזג האוויר אינם מתאימים) או ליישם ריסוסים תכופים יותר בתכשירים יעילים יותר כשתנאי הסביבה יהיו מיטביים לפתוגן.

דני שטיינברג, מנחם בורנשטיין, רן שולחני, שאול גרף, רוני פוייר

אחת ממחלות עלים החשובות בגידול העגבניות לתעשייה היא הקימחוניית הנגרמת על ידי הפטרייה *Leveillula taurica*. המחלה מתפתחת על פני העלים וגורמת לכתמים אופייניים; העלים הנגועים מתייבשים, נושרים וחושפים את הפירות לשמש.

המחלה גורמת לפגיעה בכמות היבול ובאיכותו. בניסוי שבצענו בקיץ 2010 בחוות גד"ש שליד קריית שמונה בחנו את הקשר בין הגיל הפיזיולוגי של הצמחים להתפתחות המחלה. בנוסף, בחנו את הקשר בין חומרת המחלה לנזק שנגרם ליבול ואיכותו.

שתילי עגבנייה מהזן 8892 נשתלו בחמישה מועדי שתילה והצמחים רוסו או שלא רוסו בתכשירי הדברה. המחלה התפתחה באופן טבעי וחומרתה, במהלך העונה, לא הייתה רבה בגלל תנאי הסביבה שלא היו מיטביים להתפתחות הפתוגן. מניתוח עקומי התפתחות המחלה בטיפולים השונים עלה שהצמחים בטיפולי השתילה השונים נדבקו בגיל של 60-68 ימים מהשתילה (בפער זמן כרונולוגי של 24 ימים). בנוסף נמצא שלאחר שהתפתחו תסמיני המחלה הראשונים לא היה הבדל בקצב התפתחות המחלה בטיפולים השונים.

מכאן עולה שהגיל הפיזיולוגי של הצמחים משפיע על מועד הופעת המחלה. המחלה הפחיתה את היבול הכולל והיבול האדום במובהק והנזק נע בין 10 ל-24% מהיבול

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il